

Obsah

Úvod	11
1 Vymezení a charakteristika sociální politiky	13
1.1 Definice a podstata sociální politiky	13
1.2 Užší a širší pojetí sociální politiky	17
1.3 Vývoj sociální politiky	20
1.3.1 První vývojová etapa	20
1.3.2 Druhá vývojová etapa	23
2 Sociální politika a lidský potenciál	30
2.1 Členění lidského potenciálu	31
2.2 Sociální politika a uplatnění lidského potenciálu	35
2.2.1 Uplatnění konceptu lidského kapitálu v sociální politice	37
3 Základní principy a cíle sociální politiky	41
3.1 Principy sociální politiky	41
3.1.1 Princip sociální spravedlnosti	41
3.1.2 Princip sociální solidarity	46
3.1.3 Princip subsidiarity	47
3.1.4 Princip participace	48
3.2 Cíle sociální politiky	50
3.2.1 Proces tvorby naplňování cílů	50
3.2.2 Aspekty posuzování cílů sociální politiky	51
3.2.3 Hodnocení cílů z hlediska realizace lidských práv	52
4 Aktéři, funkce a nástroje sociální politiky	55
4.1 Aktéři sociální politiky	55
4.1.1 Objekty sociální politiky	55
4.1.2 Subjekty sociální politiky	56
4.2 Funkce sociální politiky	58
4.2.1 Ochranná funkce	59
4.2.2 Rozdělovací a přerozdělovací (redistribuční) funkce	59

4.2.3 Homogenizační funkce	64
4.2.4 Stimulační funkce	65
4.2.5 Preventivní funkce	65
4.3 Nástroje sociální politiky	66
4.3.1 Definice nástrojů	66
4.3.2 Druhy nástrojů	67
4.3.3 Typy nástrojů	67
4.4 Sociální doktrína	70
5 Sociální stát	73
5.1 Sociální stát – úvod do problematiky	73
5.2 Východiska sociálního státu	75
5.2.1 Liberální koncepce státu	76
5.2.2 Konsenzuální koncepce státu	78
5.2.3 Teorie konfliktu	80
5.2.4 Politický klientelismus	82
5.2.5 Konzervativní myšlení	83
5.3 Vznik sociálního státu	84
5.3.1 Příklady počátku sociálních států	85
5.3.2 Faktory vzniku sociálního státu	86
5.3.3 Vývojové etapy sociálního státu	88
5.4 Podstata sociálního státu	92
5.5 Dekomodifikace pracovní síly v sociálních státech	95
5.6 Typologie sociálních států	96
5.6.1 Titmussova typologie sociálních států	97
5.6.2 Esping – Andersenova typologie sociálních států	99
5.7 Krize sociálního státu	103
5.7.1 Realizace státu blahobytu	103
5.7.2 Příčiny krize	105
5.7.3 Kritika státu blahobytu	108
5.8 Modernizace sociálního státu	110
5.9 Post-welfare state	111
6 Vztahy mezi sociální a hospodářskou politikou	115
6.1 Vliv hospodářské politiky na sociální	116
6.2 Vliv sociální politiky na hospodářskou	116
6.3 Zhodnocení české sociální politiky a jejího vlivu na konkurenceschopnost české ekonomiky	118

7 Transformační proces sociální politiky ČR	123
7.1 Charakteristika „socialistické sociální politiky“	123
7.2 Sociální reforma	125
7.2.1 Sociální reforma v kontextu politického vývoje	126
7.2.2 Cíle a priority reformy sociálního systému	129
7.2.3 Dopady reformy	131
7.2.4 Záchraná sociální síť	132
7.2.5 Občanský sektor	133
7.2.6 Zhodnocení reformy v ČR	134
8 Sociální politika Evropské unie	138
8.1 Nadnárodní dimenze sociální politiky	138
8.2 Pohled na různorodost sociálních politik v členských státech EU	140
8.3 Proměny evropské sociální politiky	142
8.3.1 Evropská sociální charta	143
8.3.2 Charta základních sociálních práv pracujících	144
8.3.3 Maastrichtská Smlouva o Evropské unii	145
8.3.4 Zelená kniha o sociální politice	145
8.3.5 Bílá kniha	146
8.3.6 Lisabonská strategie	147
8.4 Porovnání sociální politiky v ČR a EU	151
8.5 Evropa budoucnosti: konkurenceschopná a sociálně soudržná	152
9 Sociální správa jako prostředek realizace sociální politiky	156
9.1 Pojetí sociální správy	156
9.2 Klasifikace systému sociální správy	157
9.2.1 Veřejnoprávní sociální správa	157
9.2.2 Soukromoprávní sociální správa	160
9.3 Procesy a řízení v sociální správě	161
9.3.1 Správní řízení kontra občanské soudní řízení	162
9.3.2 Průběh správního řízení	162
9.4 Kompetentnost orgánu státní správy	163
9.5 Financování sociální správy	163
9.6 Vliv mezinárodní struktury na vývoj systému sociální správy v Evropě	164
9.6.1 Organizace mající světovou působnost	164
9.6.2 Organizace mající evropskou regionální působnost	164
9.6.3 Úkoly mezinárodních organizací	165
9.6.4 Evropské dohody sociální správy v Evropě	165

Seznam použitých zdrojů	168
Přílohy	172
Seznam grafů, schémat a tabulek	187